

I. GAZDASÁGI HÍREK

Az Európai Bizottság előrejelzése Horvátország 2021. évi GDP és inflációs adatára

Az Európai Bizottság (EB) a legújabb előrejelzésében jelentős mértékben, 10,5%-ra növelte a 2021-es várható horvát gazdaság növekedés mértékét, ami Írország után a második legnagyobb növekedést jelenti az EU-ban (végleges adatokat 2022. február végén teszi közzé a horvát statisztikai hivatal). Ezzel egyidejűleg csökkentette az idei, valamint a jövő évre vonatkozó GDP-növekedésre vonatkozó becsléseit. Az EB prognózisa szerint Horvátország gazdasági növekedése az őszi előrejelzésben szereplő 5,6%-kal szemben a legújabb becslés szerint csak 4,8%-kal fog emelkedni idén. Brüsszel szerint 2023-ban a horvát GDP várhatóan 3%-kal fog emelkedni, míg a tavalyi őszi jelentésében ez az adat még 3,4% volt. Az EB most megjelent előrejelzése szerint a 2021. évi éves átlagos infláció déli szomszédunknál 2,7% volt, az idei évi várható inflációs ráta 3,5%, míg jövőre ugyanez az adat 1,6%-os szinten várható.

Horvát külkereskedelmi forgalom növekedése

A Horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint 2021-ben Horvátország 143,4 Mrd kuna (19,12 Mrd euró) értékben exportált árut, ami 27,9 százalékkal több, mint 2020-ban, míg a behozatal 23,2 százalékkal emelkedett, amelynek értéke elérte a 212,5 Mrd kunát (28,33 Mrd euró). Ezáltal a horvát külkereskedelmi hiány a tavalyi évben 69,1 Mrd kuna volt (9,21 Mrd euró), azaz a 2020. évvel összehasonlítva 9,5 Mrd kunával (1,27 Mrd euró) emelkedett.

2021-ben javulás volt tapasztalható a turizmusban

A két legnagyobb horvát idegenforgalmi cég, a Valamar Rivijera és a Plava laguna közzétette a 2021 évi eredményeit. A Valamar Rivijera, mint a legnagyobb turisztikai vállalat a horvát piacon, 2021-ben 1,6 Mrd kuna (213,3 M euró) bevételre tett szert, ami a 2019-es év eredményének 74%-a és cég EBIDTA-ja 84%-a a világjárvány előtti évnek. A szállások ára tavaly 6%-kal volt magasabb a Valamar létesítményeiben, mint 2019-ben. Az elmúlt két évben a Valamar 870 M kunát (116 M euró) fektetett portfóliójába, 2021-ben indult az új, 525 M kuna (70 M euró) értékű befektetési ciklus. A Plava laguna Csoport, melynek a porecsi Plava laguna mellett tagjai még az umagi Istraturist, valamint a dubrovnikai Jadranski luksuzni hoteli és a Hotel Croatia szállodák, tavaly 3,66 millió vendégéjszakát valósított meg, ami 23%-kal kevesebb, mint 2019-ben. Ez alól kivétel a kempingek mutatószáma, amely tavaly a világjárvány előtti időszak 91%-án teljesített. A Plava laguna Csoport valamivel több, mint 1 Mrd kuna (133,3 M euró) bevételt realizált, ami a 2019-es évhez viszonyítva 82%-os teljesítményt jelent, az EBIDTA pedig 406,9 M kuna (54,25 M euró), jelentős, 307,2 M kunás (40,96 M euró) növekedést mutat az előző év azonos időszakához viszonyítva. A vállalat ezáltal 152,2 M kuna (20,3 M euró) nyereségre tett szert. A Maistra csoport a 2021 év kilenc hónapja alatt 1,14 Mrd kuna (152 M euró) bevételt teljesített, ami a 2019-es év bevételének 92%-a. Az EBIDTA 568 M kuna (75,73 M euró), háromszor magasabb, mint az előző évben, és 3%-kal több mint a 2019-ben. Nettó nyereségük ezzel 362 M kunát (48,27 M euró) tesz ki. Idegenforgalmi szakértők szerint a szektor teljes felépülése 2022. illetve 2023 folyamán várható.

A horvátországi Sberbankot felvásárolta a Horvát Postabank

A Sberbank Horvátországban valamivel több, mint 69.950 ügyféllel rendelkezett és ezzel 2% körüli volt a piaci részesedése. A Horvát Nemzeti Bank (HNB), az Európai Központi Bankkal egyeztetve a 48 órás moratóriumot rendelte el a Sberbank tevékenységére, majd március 2-án az állami tulajdonban lévő Horvát Postabank (HPB) 71 M kunáért (9,47 M euró) felvásárolta a Sberbank d.d.-t. A bank ezentúl Új Horvát Bank néven fog tovább működni, ideiglenes vezetését a HNB nevezte ki. Az Új Horvát Bank (NHB) várhatóan egy év alatt fog teljes mértékben beépülni a HPB-be, amely elérheti a 8%-os piaci részesedést.

A fogyasztói árak továbbra is növekednek, az átlagbér pedig csökken

Az idei évben bizonytalan a bérek reálnövekedése, amelynek mértéke kevesebb, mint 1% lehet. 2021 decembere volt az első olyan hónap, amelyben az 5,5%-os infláció miatt az átlagbér vásárlóereje kisebb volt, mint az előző év azonos időszakában. A Horvát Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint, a decemberi nettó bér 7280 kuna (970 euró) volt, ami 4%-os növekedés, viszont az infláció mértéke miatt ez reálértékben 1,4%-os esést jelent. Éves szinten a névleges növekedés 5,4%-os, de reálértékben ez is csak 2,7%-ot tesz ki, főképp a minimálbér emelése, valamint az adóelőírások változása miatt. A RBA analitikusai szerint a bérek várható névleges növekedése ebben az évben 4,5%, az infláció pedig 3,6% lehet, aminek következtében a bérek reálértékének emelkedése 0,9% körül várható, ami lényegesen alacsonyabb a tavalyi 2,7%-nál. Míg a legszegényebb réteg a fogyasztói kosarának 70%-át költi az átlagosnál nagyobb mértékben megdrágult termékekre, ugyanezen tétel a gazdagabb fogyasztók esetében csak 48%.

Tovább nőttek a horvát lakossági megtakarítások, de a hitelek összértéke is

A Horvát Nemzeti Bank legfrissebb adatai szerint a lakossági betétállomány a kereskedelmi bankoknál 2021. december 31-ével elérte a 246,1 Mrd kunát (32,81 Mrd euró), ami 9,2%-kal több mint egy évvel korábban. Ezzel párhuzamosan növekedett a lakosságnak folyósított bankhitelek állománya is, amely a tavalyi év utolsó napján elérte a 141,5 Mrd kunát (18,87 Mrd euró). Ez 4,5%-kal több mint 2020. év végén. A lakosság a legnagyobb érdeklődést továbbra is a lakáshitelek iránt mutatja, ezeknek állománya 67,8 Mrd kuna (9,04 Mrd euró) volt, ami 2020 végével összehasonlítva 5,7 Mrd kunás (760 M euró), azaz 9,2%-os növekedés. A szabad felhasználású készpénzhitelek állománya 2021 végére elérte az 53 Mrd kunát (7,07 Mrd euró), ami 2,3%-os növekedést mutat.

A Horvát Gazdasági Kamara támogatást kér a nagy cégek számára is

A vállalkozók szerint a kormány infláció megfékezésére irányuló gazdasági intézkedési csomagját ki kell terjeszteni a nagyvállalatok számára is. A Horvát Gazdasági Kamara (HGK - Hrvatska Gospodarska Komora) tagsága javaslata szerint mérsékelni kell vagy legalább meg kell tartani a jelenlegi földgázárakat, a kormányt érintő rendkívüli helyzet miatt azonban nehéz lesz kibővíteni a már bejelentett csomagot. A HGK szerint a kormánycsomagnak ki kellene terjednie a nagy cégekre is, mert azoknak magas a részarányuk foglalkoztatottságban, a kivitelben és a bevételekben is. Az intézkedések magukban foglalják a kisebb vállalkozók támogatását 15 lipa / kWh (2 euró cent/ kWh) értékben azok részére, akiknek éves fogyasztása nem haladja meg a 10 GWh-t. A HGK-ban arra hivatkoznak, hogy az Európai Bizottság iránymutatása szerint a tagországok intézkedéseket hozhatnak a megnőtt energetikai kiadások enyhítésére és segíthetik a vállalkozásokat, valamint az ipart a válság ideje alatt. A kormány által meghozott csomag Horvátországban nagyszámú cég esetében nem alkalmazható a gazdaság és az ipar struktúrája miatt, így az áremelkedések következményeként keletkezett veszteségeket nem tudják önerőből fedezni.

Újra indítja járatait Fiume és London között az EasyJet fapados légitársaság

A brit EasyJet fapados légi utasszállító vállalat bejelentette, hogy 2022 májusával újraindítja idényjellegű (májustól október végéig) közvetlen járatait Fiume (Rijeka) és a londoni Gatwick repülőtér között. Ezzel az EasyJet 15 éves szünet után újraindítja légijáratait az észak-adriai kikötőváros és a brit főváros között. A Fiumei Légikikötő közleménye szerint idén rekordszámú utas várható. A járatok újraindítását több éves tárgyalások előzték meg, és a legfőbb cél, hogy minél nagyobb számban érkezzenek brit turisták az Észak-Adriára, akiknek a részaránya az utóbbi években a Kvarner-öbölben működő szállodákban a csak 1%-os volt.

Eszék város a beruházókat mentesíti a kommunális adójárulékok fizetésétől

2022. január 1-től az Eszékre érkező befektetőket a város mentesíti a kommunális járulékok fizetése alól, amennyiben gazdasági, illetve üzleti rendeltetésű objektumot építenek. Egyéb

építmények, lakóépületek esetében, a város a járulékok összegére 10 százalékos kedvezményt biztosít. Ivan Radic polgármester kiemelte, hogy az új szabályozás a beruházóknak több millió kuna megtakarítást biztosíthat, hiszen egy 12.000 m² területű iroda/gazdasági épület esetében az a város ún. 1. sz. építési övezetében 960 ezer kuna (128.000 euró) kedvezménnyel jár, míg egy azonos területű lakóépület esetében 96 ezer kuna (12.800 euró). A polgármester bejelentette, hogy a Drávanémeti (Nemetin) Ipari Övezetben egyéb kedvezmények bevezetése is tervben van. Miután az első fázisban minden meghirdetett telket értékesítettek, az ipari övezetben 10 újabb telek került meghirdetésre összesen 220 ezer m².

Az eszéki Cras Üzleti központ bizonyítani szeretné, hogy ebben a régióban is lehet sikert elérni

Bár Szlavóniát sajnos még mindig többnyire az elnéptelenedés és a növekvő gazdasági lemaradás negatív kontextusában említik, Horvátország e részén is egyre gyakoribbak a sikeres vállalatok, mint például az eszéki Cras. A fémgyártással és fémfeldolgozással foglalkozó Cras Üzleti központban jelenleg mintegy 40 cég található. Ahogy Vismeg József, a Cras tulajdonosa és vezérigazgatója rámutat, Szlavónia természetes közeg volt számára vállalkozásának fejlesztésére. „Úgy gondolom, hogy Szlavónia hatalmas potenciállal rendelkezik, és rendkívül jó a vállalkozói légkör. Erős hátszélre van szükségünk, hogy a termelés és az iparban foglalkoztatottak számát tekintve visszatérhessünk a háború előtti helyzethez. Üzleti tevékenységünkön keresztül szeretnénk minél több embert Szlavóniában tartani” – mondja Vismeg. Hozzáteszi, hogy a Cras központban különböző profilú vállalkozók találtak helyet, a kisebb vállalatok számára rendkívül fontos a központon belüli együttműködés lehetősége.

II. ENERGETIKAI HÍREK

Az ukrán-orosz háború nem veszélyezteti a horvát vállalatok működését

2022. február 24-én megkezdődött ukrán-orosz háború várhatóan nem fogja veszélyeztetni Horvátország földgázellátását, és az esetlegesen bevezetésre kerülő szankciók sem fognak komolyabb mértékű veszteséget okozni a horvát gazdaságnak. A horvát gazdasági és fenntartható fejlődési miniszter az üggyel kapcsolatban elmondta, hogy Horvátország energiaellátása stabil, nem várható semmilyen fennakadás. Horvátország EU csatlakozása előtt, 2012-ben az Oroszországba irányuló export értéke 331 M euró, a főleg szénhidrogén és nyersanyag alapú import értéke pedig 1,13 Mrd euró volt, majd a csatlakozást követő években ezek nagymértékben csökkentek. A tavalyi év első tizenegy hónapja érezhető fellendülést hozott, a kivitel 181 M euró (2020-ban 175 M euró), a behozatal pedig 441 M euró (2020-ban 233 M euró) értékű volt, ehhez hozzájárult az energiaárak növekedése is.

Megkezdődött a muraközi Donja Dubrava naperőmű építése

A Muraköz megyei Sveta Marija járásban megkezdődött a Donja Dubrava naperőmű építése, amelynek maximális teljesítménye 9,99 MW, a várható éves termelése pedig 14,8 GWh lesz. A napkollektorok teljes felülete 17,6 hektár, a kivitelezés időtartama 11 hónap, az elvégzendő munkák értéke pedig 58 M kuna (7,73 M euró). A befektető a Horvát Villamos Művek (HEP) leányvállalata (HEP Proizvodnja), a kivitelező a Koncar – inzenjering za energetiku i transport vállalat. A HEP számításai szerint a naperőmű 30 éves működésével 167 ezer tonnával kevesebb CO₂ kerül a légkörbe.

Új szélérőmű építését készíti elő a holland Green Trust és a német Enercon

A holland Green Trust fenntartható energetikai tanácsadó cég és partnere, a német Enercon szélturbina gyártó megkezdte a „Likai medve” Szélérőmű (VE Licki medvjed) 425 MW összteljesítményű szélérőmű-park építésének előkészítését. A Lika-Zengg megyei Otocac közelében megvalósítandó projekt értéke mintegy 500 M euró, a tervek szerint a megvalósítás kb. 5 évet igényel.

A horvát állam ösztönözni kívánja a hidrogén meghajtású járművek beszerzését és töltőállomások építését

Hidrogén meghajtású járművek beszerzése, elektrolízis-berendezések gyártása, töltőállomások építése és a hulladékból előállított gáz lesz a horvát állam kulcsfontosságú hidrogénnel kapcsolatos stratégiája 2050-ig. Az előállítási folyamatoknál a hangsúly az új technológiákon (víz elektrolízisen) alapuló karbonszegény hidrogéngyártásra irányul, valamint a hulladékból nyert gáz előállítása a cél. A legjobb megoldás az lenne, ha lehetőség szerint a hidrogén gyártási és felhasználási helye azonos lenne, ezáltal is tehermentesítve az energiaszállítási rendszert. Ezen elv rövidtávon segítene a tárolási problémák megoldásában is, míg a hosszútávú megoldást a meglévő infrastruktúra átalakítása jelenthetné.

Villamosenergia termelővé alakul át a JANAF

Az Adria Kőolajvezeték Rt. (JANAF d.d.) új stratégiájában megújuló forrásból származó energiatermelésre (nap- és szélenergia, geotermikus energia, de a hidrogén technológia is) vonatkozó elképzelés is szerepel. A JANAF bejelentette, hogy vezető szerepet kíván vállalni a horvát zöldenergia átalakulásban, és Horvátországban 4,6%-os piaci részesedést kíván elérni. Az erre vonatkozó alapidokumentum nem fejt ki a stratégia részleteit, viszont 2030-ig 1,8 és 3 Mrd kuna (240- 400 M euró) közötti összeget terveznek befektetni megújuló energiaforrásokba, döntő részben saját forrásokból, valamint az EU pénzügyi támogatások felhasználásával. Az, hogy konkrétan mely energiaforrásokról van szó és milyen lesz a befektetések dinamikája, üzleti titoknak minősül, de a JANAF képviselői azt nyilatkozták, hogy 2030 végéig a cég fontos energiatermelővé kíván átalakulni. A JANAF és a Horvát Villamosművek (HEP) között már korábban is esett szó ezen a területen történő együttműködéséről és közös megújuló energiatermelési projektek kiválasztásáról.

A horvátországi lakossági földgázár

A Horvát Energiapiaci Szabályozó Ügynökség (Hrvatska energetska regulatorna agencija – HERA) előzetes számításai szerint 2022. április 1-jétől az általa jóváhagyott földgáz-beszerzési ár 16,96 euró/MWh-ról 41,14 euró/MWh-ára növekedne (+143%). Ez az említett ár a lakossági földgázár kulcsfontosságú meghatározója. Az áremelkedés összefüggésben van a kormány tervezett döntésével, ami alapján maradna a földgázellátásban alkalmazandó 25%-os ÁFA, de nem kizárt, hogy annak mértéke mégis csökkenni fog. Erről számolt be Tomislav Coric gazdasági és fenntartható fejlesztési miniszter, de nem pontosította, hogy milyen ÁFA kulcsot tervez a kormány alkalmazni. A HERA közleménye szerint, amennyiben az ÁFA kulcs változatlanul 25% maradna, a földgáz lakossági ára 78%-kal növekedne. Amennyiben a kormány a 13%-os ÁFA mellett döntene, a lakossági ár 60%-kal, 5%-os ÁFA-mérték alkalmazása esetén 49%-kal, 0%-os ÁFA esetében pedig 42%-kal növekedne a lakossági földgáz ára.

A Pearl Infrastructure Capital 50M eurót fektetett be a horvát energetikai szektorba

A Pearl Infrastructure Capital Európai Befektetési Alap 50M eurót fektetett a szlatinai (Slatina) Energy 9, a verőcei (Virovitica) A&A Bioenergy Viro, valamint a babagerendai (Babina Greda) Uni Viridas cégekbe. Guillaume de Forceville a Pearl Infrastructure Capital vezérigazgató helyettese kijelentése szerint, ezek a jelentős befektetések a kogenerációba az utóbbi egy évben történtek. Hozzátette, hogy „Horvátországba a kedvező szabályozási keretek miatt jöttek”.

A Horvát Villamosművek (HEP – Hrvatska Elektroprivreda) átveszi a Zágrábi Városi Gázműveket (Gradska Plinara Zagreb)

A HEP tárgyalásokat folytat a Zágrábi Holdinggal (Zagrebacki Holding), mint a Zágrábi Városi Gázművek (Gradska Plinara Zagreb) és a Zágrábi Városi Gázművek – Ellátás (Gradska Plinara Zagreb – Opskrba) tulajdonosával a két vállalat átvételéről – közölte a Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztérium. Tomislav Tomasevic zágrábi

polgármester szerint több résztvevővel is folynak a tárgyalások, többek között a HEP-pel. A végleges döntést a Holding Közgyűlése, vagy a Városi Képviselőtestület hozza majd meg. A HEP – nem hivatalos források szerint – az átvétellel kapcsolatban szándéknyilatkozatot küldött, de ebben a kérdésben a kormány fog politikai döntést hozni. A kérdés az, hogy a fővárosi gázellátót a HEP a csődeljárás kezdete előtt, vagy után veszi-e át. Az is nyitott kérdés továbbá, hogy tesz-e Zágráb Város további intézkedéseket a gázmű megmentésére.

A Horvát Villamosművek célja, hogy 2030-ra 350 MW összteljesítményű naperőművel rendelkezzen

2021 decemberében a Horvát Villamosművek (HEP) üzembe helyezte sorrendben ötödik legnagyobb, nem integrált (önálló) naperőművét. A Kosore Jug nevű, 11 M kuna (1,47 M euró) értékű naperőmű 2,1 MW teljesítményű, Vrlika város területén helyezkedik el 2,6 hektáron, és közel 5.500 napelemből áll. A várható éves 2,9 GWh-s termelés mintegy ezer háztartást lát majd el elektromos energiával. A HEP által eddig kiépített legnagyobb naperőmű Vis szigetén 2020-ban lépett üzembe, teljesítménye 3,5 MW. A HEP terve az, hogy a meglévő és kiépítésre kerülő naperőművek 2030-ra összesen 350 MW teljesítménnyel rendelkezzenek. E célból a HEP honlapján nyilvános felhívást adtak ki, melyben partnereket keresnek megújuló energia-projektek horvátországi kiépítésére.

A Petrol 2025 végéig 698 M eurót tervez befektetni az energetikai átállásba

A múlt hét végén a Petrol felügyelő bizottsága 17 M euró értékű befektetést hagyott jóvá három Knin környéki naperőmű építésére. A Petrol Csoport célja, hogy részese legyen a karbonszegény társadalom irányában történő átalakulásnak, ami csak a hagyományos energiatermelés, értékesítés és felhasználás átalakításával lehetséges. Ennek érdekében a Petrol 2025 végéig 698 M eurót tervez befektetni az energetikai átállásba, ami a cég teljes befektetői potenciáljának 35%-át teszi ki. A Petrol Csoport az energiatermelés területén már régóta jelen van Szlovénia, Horvátország és Bosznia-Hercegovina piacain, portfóliójában jelenleg 2 szélerőmű, 30 kisebb naperőmű és 6 kis vízerőmű található.

Az omisalji LNG-terminálba 2021. januári üzembe helyezése óta összesen 3,3 millió köbméter cseppfolyósított gáz érkezett

Az omisalji úszó LNG terminálba – az üzemeltető LNG Hrvatska adatai szerint – a tavaly januári üzembe helyezése óta közel 3,3 millió köbméter cseppfolyósított földgáz (LNG) érkezett. Ebből több mint 1,9 milliárd köbméter¹ földgáz került a horvát szállítási rendszerbe.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Horvátország